

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W BIAŁYMSTOKU

Sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2018 r. w województwie podlaskim

Białystok, luty 2019 r.

1. Wprowadzenie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2018 (RPD/2018) został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr 282/3951/2018 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 27 marca 2018 roku.

Zgodnie z zasadami monitorowania i koordynowania RPD/2018, z realizacji działań ujętych w Planie przygotowywane jest sprawozdanie roczne. Sprawozdanie informuje o działaniach w zakresie polityki rynku pracy i zatrudnienia podjętych i realizowanych w ramach RPD/2018 w województwie podlaskim w 2018 r. i podsumowuje ich realizację w okresie roku w odniesieniu do założonych efektów.

Podstawą do opracowania sprawozdania rocznego z realizacji RPD/2018 są sprawozdania sporządzone przez Realizatorów zadań zgłoszonych do Planu, zawierające w szczególności: charakterystykę realizowanych zadań, oszacowanie wydatkowanych kwot, uzyskane efekty, wnioski i rekomendacje.

Niniejsze sprawozdanie składa się z części opisowej i trzech załączników. W części opisowej przedstawiono sytuację na rynku pracy w województwie podlaskim w 2018 r. z uwzględnieniem wskaźników opisujących zmiany na rynku pracy oraz podsumowanie realizacji Planu w 2018 r. Załączniki zawierają zestawienie planowanych do uzyskania efektów w ramach zgłoszonych zadań z uzyskanymi efektami (zał. 1), zestawienie wydatków poniesionych na realizację Planu (zał. 2) oraz zestawienie wybranych wskaźników odnoszących się do sytuacji na rynku pracy (zał. 3).

2. Sytuacja na rynku pracy w województwie podlaskim w 2018 roku - ogólne wskaźniki.

Rok 2018 był kolejnym okresem spadku poziomu bezrobocia rejestrowanego. Od początku roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 3,2 tys. osób, tj. o 8,0%.

Do kontynuacji korzystnych zmian z poprzedniego roku przyczyniła się realizacja szeregu inicjatyw i działań podejmowanych w obszarze rynku pracy, w tym przez Realizatorów RPD/2018. Na regionalnym rynku pracy odnotowano w 2018 roku następujące pozytywne zmiany:

- a) 2018 rok był kolejnym już rokiem, kiedy wzrosła liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON (103,0 tys. podmiotów – o 1,8 tys. więcej). W woj. podlaskim występuje dość duże zróżnicowanie terytorialne pod względem rozmieszczenia podmiotów.
- b) **Liczba pracujących**¹ w województwie (wg BAEL) zwiększyła się w ciągu roku o 2 tys. i wyniosła w III kwartale 2018 roku 495 tys. osób.
- c) Nastąpił wzrost wartości **wskaźnika zatrudnienia w grupie ludności 15 lat i więcej** o 0,7 punktu proc. w skali roku, który wyniósł w III kwartale 2018r. 54,9%; wśród mężczyzn omawiany wskaźnik ukształtował się na poziomie 64,1%, natomiast wśród kobiet – 46,5%. Na przestrzeni roku zaobserwowano wzrost jego wartości w przypadku mężczyzn (o 1,9 punktu), natomiast spadek wśród kobiet (o 0,2 punktu proc.).
- d) Zwiększyła się także wartość **wskaźnika zatrudnienia ludności w wieku 20-64 lata** o 1,4 punktu, wynosząc w III kwartale 2018r. 74,2% i kształtując się na poziomie wyższym niż średnia krajowa² (72,8%) o 1,4 punktu.
- e) **Przeciętne zatrudnienie**³ w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w porównaniu do 2017 roku o 4,9% i wyniosło w okresie I-XII 2018 r. 112,6 tys. osób.
- f) Wartość **współczynnika aktywności zawodowej**⁴ dla ludności w wieku 15 lat i więcej zmniejszyła się o 0,1 punktu proc., wynosząc w III kwartale 2018r. 56,9%; na przestrzeni roku wartość tego wskaźnika zwiększyła się wśród mężczyzn o 1,3 punktu proc. i spadła wśród kobiet o 1,5 punktu proc., osiągając wartości odpowiednio: 66,4% i 48,2%.
- g) Spadek poziomu bezrobocia rejestrowanego - w 2018r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP**⁵ woj. podlaskiego zmniejszyła o 3,2 tys. osób, tj. o 8,0% i ukształtowała się na poziomie

¹ Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim w III kwartale 2018 r. Informacje sygnałowe, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 28.12.2018 r., s.3 i nast., <http://bialystok.stat.gov.pl/>

² BDL, www.bdl.stat.gov.pl

³ Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w grudniu 2018 r., nr 12/2018, Urząd Statystyczny w Białymstoku, s.2 i nast., <http://bialystok.stat.gov.pl/>

⁴ Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim w III kwartale 2018r. Informacje sygnałowe, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 28.12.2018 r., s.3 i nast., <http://bialystok.stat.gov.pl/>

⁵ Podlaski Rynek Pracy grudzień 2018, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok grudzień 2018, s.7

36,8 tys. osób (dla porównania: w 2017r. odnotowano spadek poziomu bezrobocia o 8,4 tys. osób, tj. o 17,3%).

- h) Zmniejszyła się wartość **stopy bezrobocia rejestrowanego** o 0,7 punktu proc. (w Polsce o 0,8 punktu proc.); bezrobotni zarejestrowani w końcu 2018r. stanowili 7,8% ludności aktywnej zawodowo, podczas gdy w końcu 2017r. 8,5%. Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego w województwie osiągnęła poziom wyższy od średniej krajowej o 2,0 punktu proc. (Polska 5,8%).
- i) Zmniejszyła się także wartość **stopy bezrobocia tzw. rzeczywistego (wg BAEL)** – o 1,5 punktu proc. do 3,5% w III kwartale 2018r., w tym stopa bezrobocia kobiet zmniejszyła się o 2,0 punktu proc. do 3,6%, a stopa bezrobocia młodzieży (15-24 lata) – o 5,1 punktu do 11,6% (wskaźnik w tej kategorii wiekowej nadal był 3,3-krotnie wyższy niż wśród ogółu ludności).
- j) Spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych spowodował dalszą poprawę sytuacji na rynku pracy grup osób w największym stopniu zagrożonych negatywnymi skutkami bezrobocia, do których w szczególności należą:
 - osoby długotrwale bezrobotne; ich liczba spadła o 2546 osób, a ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zmniejszył się o 1,8 punktu, do 57,7%,
 - osoby bezrobotne młode, do 30 roku życia; liczba zarejestrowanych w tej grupie wiekowej zmniejszyła się o 1431 osób, a ich udział wśród ogółu bezrobotnych o 1,4 punktu proc, do poziomu 27,2%,
 - osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego; liczba bezrobotnych spadła o 1159 osób, a ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych o 1,0 punktu, do 24,2%.

Niemniej jednak na regionalnym rynku pracy wystąpiły także negatywne zmiany w obrębie struktury zarejestrowanych bezrobotnych. Przy znacznym spadku ogólnej liczby bezrobotnych i odpływie osób najbardziej aktywnych i mobilnych na rynku pracy, w 2018r. odnotowano wzrost procentowego udziału następujących grup osób defaworyzowanych:

- osób bez kwalifikacji zawodowych; liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 852 osoby, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych uległ zwiększeniu o dalsze 0,5 punktu, do 33,3%,
- bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka; ich liczba zmniejszyła się o 285 osób, przy wzroście udziału tej grupy osób w ogólnej liczbie bezrobotnych o 0,6 punktu do 16,2%,
- osób posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia, których liczba zmniejszyła się o 197, ale procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 1,0 punktu do 18,1%,
- osób niepełnosprawnych, których liczebność spadła o 118 osób, jednak ich udział w ogólnej zbiorowości bezrobotnych zwiększył się o 0,3 punktu, osiągając wartość 6,7%,
- osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia; liczba zarejestrowanych w tej grupie wiekowej spadła o 887 osób, natomiast ich procentowy udział wśród ogółu bezrobotnych zwiększył się o 0,1 punktu do 28,1%.

W 2018 roku mieliśmy do czynienia z dalszym wzrostem procentowego udziału kobiet wśród ogółu bezrobotnych; w porównaniu do końca 2017r. odsetek kobiet zwiększył się o 0,4 punktu proc. do 47,6%. Poziom bezrobocia kobiet zmniejszył się o 1337 osób, tj. o 7,1%, podczas gdy w grupie bezrobotnych mężczyzn spadek wyniósł 1874 osoby, tj. o 8,9%. Przewaga liczebna kobiet wyraźniej zaznacza się zwłaszcza w grupie bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, gdzie stanowią odpowiednio: 84,6% oraz 87,1%, bezrobotnych cudzoziemców (63,9% z nich to kobiety) i w grupie bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (60,6% z nich to kobiety).

Rok 2018 był rokiem kontynuacji pozytywnych tendencji na rynku pracy. Bezrobocie rejestrowane spadło, aczkolwiek w mniejszym stopniu niż w poprzednim roku. Zwiększył się wskaźnik zatrudnienia ludności powyżej 15 roku życia, który wyniósł 54,9%, tj. o 0,7 punktu więcej niż przed rokiem, a współczynnik aktywności zawodowej zmniejszył się w skali roku nieznacznie, o 0,1 punktu proc., do wartości 56,9%. Oba te wskaźniki były na poziomie wyższym niż średnia

krajowa⁶ (Polska: wskaźnik zatrudnienia – 54,6%; wzrost o 0,6 punktu, współczynnik aktywności zawodowej – 56,8%; wzrost o 0,1 punktu w stosunku do III kw. 2017r.). Zmniejsza się liczba miejsc pracy w województwie zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy (w 2018r. pracodawcy zgłosili do PUP 30,7 tys. miejsc pracy, tj. o 4,4 tys.; 12,5% mniej niż w poprzednim roku).

Podlaski rynek pracy nadal pozostaje rynkiem mocno zróżnicowanym zarówno pod względem terytorialnym, jak i strukturalnym, o wyraźnych cechach dysproporcji. Dotyczy to zarówno poziomu bezrobocia na lokalnych rynkach pracy, jak i rozwoju gospodarczego, a zwłaszcza rozwoju przedsiębiorczości i liczby działających na lokalnych rynkach podmiotów gospodarczych.

W dalszym ciągu regionalny rynek pracy cechuje niedopasowanie popytu i podaży pracy, co skutkuje z jednej strony trudnościami w znalezieniu zatrudnienia przez bezrobotnych, a z drugiej zgłaszanymi przez pracodawców kłopotami z pozyskaniem pracowników o pożądanym kwalifikacjach.

3. Podsumowanie realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2018 r.

Realizacja w roku 2018 szeregu inicjatyw i działań w obszarze rynku pracy, w tym podejmowanych przez Realizatorów RPD/2018, przyniosła wymierne efekty i przyczyniła się do złagodzenia niekorzystnych zmian i odwrócenia niekorzystnych tendencji zachodzących w regionie. W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2018 został określony następujący cel główny: **wzrost zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata.**

W roku 2018 nastąpił **wzrost wskaźnika zatrudnienia ludności w wieku 20-64 lata.** W III kwartale 2018 r. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata osiągnął poziom 74,2%.

Tabela. Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata w latach 2016-2018.

Wskaźnik	2016 (IV kw.)	2017 (IV kw.)	2018 (III kw.)
*wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata, w tym:	70,4%	70,6%	74,2%
- kobiet	62,3%	61,9%	66,3%
- mężczyzn	78,3%	78,9%	81,9%

*zgodnie z celami Strategii Europa 2020 oraz KPD przyjmowany jest wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata.

W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2018 r. ujęto do realizacji 35 zadań zgłoszonych przez następujące podmioty (Realizatorów):

- Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku,
- Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Departament Europejskiego Funduszu Społecznego, Departament Rozwoju Regionalnego,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej,
- Powiatowe Urzędy Pracy Województwa Podlaskiego (14),
- Podlaską Wojewódzką Komendę Ochotniczych Hufców Pracy w Białymstoku,
- Izbę Rzemieślniczą i Przedsiębiorczości w Białymstoku.

W ramach priorytetu **I. Wsparcie na rzecz przedsiębiorczości** w roku 2018 realizowano 3 zadania, które skierowane były na wpieranie rozwoju przedsiębiorczości głównie poprzez dotacje na podjęcie działalności gospodarczej przyznawane osobom bezrobotnym, działania informacyjne i szkoleniowe służące wsparciu przedsiębiorców i osób zainteresowanych założeniem firmy.

W priorytecie **II. Aktywizacja zawodowa niewykorzystanych dotąd zasobów pracy, w tym grup narażonych na wykluczenie społeczne i bezrobocie długoterminowe** realizowane działania (15 zadań) służyły wsparciu osób pozostających bez pracy w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy głównie poprzez m.in. usługi poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, aktywne programy rynku pracy, pomoc w opiece nad dzieckiem oraz włączeniu zawodowemu i społecznemu osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym osób niepełnosprawnych, wsparciu w

⁶ Informacja o rynku pracy w III kwartale 2018 roku (dane wstępne), GUS Warszawa, 26.11.2018 r.

aktywizacji i zatrudnieniu osób młodych do 30 roku życia oraz wspieraniu rozwoju ekonomii społecznej i rozwijaniu dostępu do usług społecznych i zdrowotnych.

W obszarze priorytetowym **III. Sprawny rynek pracy** zadania przyjęte do realizacji (17 zadań) skierowane były na rozwijanie kształcenia ustawicznego osób dorosłych głównie poprzez wspieranie osób zagrożonych zwolnieniem i zwolnionych z pracy z przyczyn zakładu pracy, dofinansowanie kształcenia pracowników i pracodawców oraz rozwijanie kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez realizację projektów wspierających szkoły zawodowe i nauczycieli zawodu a także wsparcie w uzyskiwaniu tytułów zawodowych, potwierdzaniu umiejętności i kwalifikacji, rozwijaniu i doskonaleniu systemu obsługi rynku pracy m.in. poprzez działania na rzecz pracodawców oraz rozwijaniu informacji o rynku pracy realizując badania i analizy dotyczące różnych aspektów rynku pracy.

Efekty zaplanowanych w RPD/2018 działań w większości zostały osiągnięte. Zestawienie planowanych do uzyskania efektów zadań realizowanych w ramach RPD/2018 z uzyskanymi rezultatami na koniec 2018 r. zawiera **Załącznik Nr 1**.

Podsumowując realizację działań podejmowanych w ramach RPD/2018 w odniesieniu do wybranych efektów działań w szczególności odnoszących się do wsparcia osób na rynku pracy uzyskano następujące efekty:

- w ramach działań powiatowych urzędów pracy (obejmujących również działania realizowane w ramach programów operacyjnych) - 5286 osób zostało wyłączonych z powodu podjęcia pracy subsydiowanej, w tym 1538 osób zostało skierowanych do prac interwencyjnych, 937 do robót publicznych, 668 podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia, 450 osób podjęło pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie, 35 osób w ramach bonu na zatrudnienie, 34 osoby w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, 909 osób uzyskało środki na podjęcie działalności gospodarczej;
- powiatowe urzędy pracy na szkolenia skierowały 496 osób bezrobotnych, staż u pracodawcy rozpoczęło 4224 bezrobotnych, prace społecznie użyteczne – 634 bezrobotnych,
- 276 osób uzyskało środki na podjęcie działalności gospodarczej w ramach Działania 2.3 RPOWP;
- 298 osób młodych biernych zawodowo z grupy NEET, uzyskało wsparcie w PO WER Działanie 1.2,
- 5192 osoby skorzystały z poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w ramach działań CiPKZ WUP,
- 26959 osób młodych objęto działaniami aktywizacyjnymi przez PWK OHP (pośrednictwo, usługi doradców zawodowych, warsztaty, kursy), w tym 4309 osób młodych podjęło zatrudnienie za pośrednictwem jednostek PWK OHP,
- objęto wsparciem 613 osób w zakresie przygotowania do egzaminów/przeprowadzenia egzaminów na tytuł czeladnika lub mistrza w zawodzie, przyuczenia do wykonywania określonych czynności, 1388 osób w ramach przygotowania zawodowego młodocianych, (działania IRziP),
- 3177 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zostało objętych wsparciem w programie RPOWP Działanie 7.1, w Działaniu 7.3 – 1358,
- 2319 osób pracujących skorzystało ze wsparcia na dofinansowanie kształcenia ustawicznego w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego,
- 1978 osób pracujących uzyskało refundację wydatków poniesionych na finansowanie usług rozwojowych w ramach projektu Podmiotowego Systemu Finansowania usług rozwojowych,
- w zakresie rozwijania kształcenia zawodowego (Działanie 3.3 RPOWP) - 5235 uczniów zostało objętych wsparciem w zakresie rozwijania i nabywania kwalifikacji, 2486 uczniów uczestniczyło w stażach i praktykach u pracodawcy.

4. Finansowanie realizacji zadań przyjętych w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2018.

W 2018 r. zadania realizowane w ramach RPD/2018 finansowane były z różnych źródeł – krajowych i zagranicznych. Na realizację ujętych w Planie działań wydatkowano ogółem **333081,13** tys. zł, z tego:

Źródło finansowania	Wydatkowanie (w tys. zł)	Plan wydatków (w tys. zł)	% realizacji
Fundusz Pracy	86583,3	82976,0	104
PFRON	3238,9	2294,0	141
Budżet Państwa	17177,7	78503,4	22
Budżet JST	3546,5	6497,7	55
Środki prywatne	11286,4	15182,2	74
EFS	211210,0	287219,2	74
Inne środki UE	38,4	38,6	100
ogółem	333081,13	472711,1	71

Niższy niż zakładany poziom wykonania budżetu (wydatkowanie środków na poziomie 71% planu) wynika głównie z przesunięcia w czasie rozpoczęcia realizacji zadań realizowanych w ramach RPOWP 2014-2020.

W roku 2018 na realizację zadań w obszarze rynku pracy ujętych w poszczególnych priorytetach RPD/2018 wydatkowano na:

- Priorytet I. Wsparcie na rzecz przedsiębiorczości – **28389,31** tys. zł,
- Priorytet II. Aktywizacja zawodowa niewykorzystanych dotąd zasobów pracy, w tym grup narażonych na wykluczenie społeczne i bezrobocie długoterminowe – **248522,44** tys. zł,
- Priorytet III. Sprawny rynek pracy – **56169,38** tys. zł,

Szczegółowe zestawienie wydatków poniesionych na realizację RPD/2018 stanowi **Załącznik Nr 2**. W podanych kwotach wydatków nie uwzględniono zadań realizowanych przez instytucje w ramach środków własnych przeznaczonych na działalność statutową.